

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан економічного факультету

Анатолій ІВРО

_____ 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри філософії та
міжнародної комунікації

Протокол № 13 від “16” травня 2024 р.

Завідувач кафедри

Валентина КУЛЬТЕНКО

_____

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Аналітичне і
обліково-правове забезпечення
бізнесу»

Анатолій ІШИЦЬ

_____

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ І СОЦІОЛОГІЯ**

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Освітня програма: «Аналітичне і обліково-правове забезпечення бізнесу»

Факультет (ННІ) Економічний факультет

Розробник: доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації, к. філос.
наук., Дмитро ЧОРНОМОРДЕНКО

Опис навчальної дисциплін «ФІЛОСОФІЯ І СОЦІОЛОГІЯ»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>071 «Облік і оподаткування»</i>	
Освітня програма	<i>«Аналітичне і обліково-правове забезпечення бізнесу»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	4	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	<i>1</i>	
Семестр	<i>2</i>	
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>4</i>	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Філософія і соціологія» є створення умов для самостійного осмислення студентами існування та розвитку природного і соціального світу, формоутворень культури і пізнання, людини та її сутності.

Завдання:

вивчення історії філософії та її органічної складової – історії української філософії, сприяння гуманізації освіти через засвоєння досягнень сучасної філософії, інформації про світ у цілому і ставлення людини до нього; вивчення комплексу принципів пізнання та загальних методів пізнавальної діяльності; розвиток здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням завдань економічної теорії і практики.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері обліку, аудиту, аналізу та оподаткування в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 05. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР 15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

ПР 17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

ПР 21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

2. Програма та структура навчальної дисципліни «Філософія і соціологія»

- для повного терміну денної форми здобуття вищої освіти;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	т	усього	лекції	практ.	лаб.	інд.	с.р.	усього	лекції	практ.	лаб.	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Історія світової філософії														
Тема 1. Філософська пропедевтика. Сутність філософії, її роль у суспільстві. Сучасне суспільство споживання	1	8	2	2			4							
Тема 2. Антична філософія. Філософія Давнього світу	2	8	2	2			4							
Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження	3	8	2	2			4							
Тема 4. Філософія Нового часу та Просвітництва	4	8	2	2			4							
Тема 5. Німецька класична філософія	5	8	2	2			4							
Тема 6. Некласична філософія XIX-XXI ст.	6	8	2	2			4							
Тема 7. Українська філософія	7	8	2	2			4							

Разом за змістовим модулем 1.	56	14	14			28							
Змістовий модуль 2. Онтологія. Гносеологія													
Тема 8. Філософське вчення про буття. Свідомість як категорія філософії. Екологічна свідомість	8	8	2	2			4						
Тема 9. Пізнавальна активність людини. Методологія наукового пізнання. Особливості наукового пізнання в економічних науках	9	8	2	2			4						
Разом за змістовим модулем 2.		16	4	4			8						
Змістовий модуль 3. Соціальна філософія та антропологія													
Тема 10. Соціальна філософія та соціологія: основні підходи до розуміння суспільства. Філософська антропологія та філософія культури. Матеріальні та духовні культурні цінності	10	8	2	2			4						
Тема 11. Філософія економіки. Філософія грошей. Філософія релігії. Філософія права. Аксиологія: цінність буття та стратегії майбутнього. Гроші як цінність	11	8	2	2			4						
Разом за змістовим модулем 3.		16	4	4			8						
Змістовий модуль 4. Соціологія													

Тема 12. Соціологія як наука про суспільство. Структура системи соціологічного знання.	12	8	2	2			4						
Тема 13. Соціологічні закони і категорії. Соціологічні теорії. Соціологія масової комунікації.	13	8	2	2			4						
Тема 14. Соціальні взаємодії як фундаментальна основа життєдіяльності суспільства. Галузеві соціологічні теорії.	14	8	2	2			4						
Тема 15. Проблеми теорії та історії соціології. Системний погляд на суспільство. Соціальна структура суспільства.	15	8	2	2			4						
Разом за змістовим модулем 4.		32	8	8			16						
Усього годин		120	30	30			60						

3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософська пропедевтика.	2
2	Філософія Давнього світу. Філософія Середньовіччя та Відродження	2
3	Філософія Середньовіччя та Відродження	2
4	Філософія Нового часу та Просвітництва	2
5.	Німецька класична філософія	2
6.	Некласична філософія XIX-XXI ст.	2
7.	Українська філософія	2
8	Філософське вчення про буття. Свідомість як фундаментальна категорія філософії	2
9.	Свідомість як фундаментальна категорія філософії	2
10.	Пізнавальна активність людини	2
11.	Особливості наукового пізнання	2
12	Соціологія як наука про суспільство. Структура системи соціологічного знання.	2

13	Соціологічні закони і категорії. Соціологічні теорії. Соціологія масової комунікації.	2
14	Соціальні взаємодії як фундаментальна основа життєдіяльності суспільства. Галузеві соціологічні теорії.	2
15	Проблеми теорії та історії соціології. Системний погляд на суспільство. Соціальна структура суспільства.	2

4. Темы самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософська пропедевтика.	2
2	Філософія Давнього світу. Філософія Середньовіччя та Відродження	2
3	Філософія Середньовіччя та Відродження	2
4	Філософія Нового часу та Просвітництва	2
5.	Німецька класична філософія	2
6.	Некласична філософія XIX-XXI ст.	2
7.	Українська філософія	2
8	Філософське вчення про буття. Свідомість як фундаментальна категорія філософії	2
9.	Свідомість як фундаментальна категорія філософії	2
10.	Пізнавальна активність людини	2
11.	Особливості наукового пізнання	2
12	Соціологія як наука про суспільство. Структура системи соціологічного знання.	2
13	Соціологічні закони і категорії. Соціологічні теорії. Соціологія масової комунікації.	2
14	Соціальні взаємодії як фундаментальна основа життєдіяльності суспільства. Галузеві соціологічні теорії.	2
15	Проблеми теорії та історії соціології. Системний погляд на суспільство. Соціальна структура суспільства.	2

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- захист практичних робіт;
- інші види.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- захист лабораторних та практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=729>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді) (<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=729>);
- Чорноморденко Д.І. Методичні вказівки до вивчення дисципліни “Філософія і соціологія” для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП “Облік і аудит” та ОПП “Аналітичне і обліково-правове забезпечення бізнесу” зі спеціальності 071 “Облік і оподаткування”. Київ, 2024.;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Андрущенко В.П., Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія. Київ, 2006. 368 с.
2. Філософія. Навчально-методичний посібник для студентів НУБіП України стаціонарної форми навчання з усіх спеціальностей ОКР «Бакалавр». Савицька І.М.
3. Культенко В.П., Супрун А.Г., Гейко С.М. Київ. Вид. центр НУБіП України, 2019. 24 с.
4. Козирев М. П. Соціологія: підручник / М. П. Козирев. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. – 656 с.
5. Ільїн, В.В. Філософія економіки. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол.авт.; за ред. Л.В. Губерського. – Вид. 2-ге перероблене і доповнене. Харків. Фоліо, 2018, с. 572-620.
6. Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Хрестоматія: Навчальний посібник. Київ. 2018.
7. Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрямки. Хрестоматія: Навчальний посібник. Київ. 2018.
8. Причепій Є.М., Черній А.М., Гвоздецький В.Д., Чекаль Л.А. Філософія: посіб. для студ. вищ. навч. закладів. Київ. Академія, 2007. 576 с.
9. Сторожук С.В., Матвієнко І.С. Філософія: навчально-методичний посібник. Київ. Видавничий центр НУБіП України, 2019.
10. Соціологія: Навчальний посібник. Львів. Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. – 440 с.
11. Соціологія: підручник / М. П. Требін, В. Д. Воднік, Г. П. Клімова та ін. ; за ред. М. П. Требіна. Харків. Право, 2010. – 224 с.
12. Соціологія: підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. д-ра соціол. наук, проф. Ю. Ф. Пачковского. Львів. ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 418 с.
13. Соціологія: навчальний посібник для студентів для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання, що вивчають «Соціологію» / О. В. Горпинич, О. Ю. Клименко, Л. М. Москаленко, М. С. Труш, В. Ф. Ятченко. Київ. ДУТ, 2019. - 235 с.
14. Чекаль Л.А., Черній А.М. Філософський практикум: Навчально-методичний посібник. Київ. Аграрна Наука, 2008. 200 с.
15. Чекаль Л.А., Черній А.М. Філософський практикум: Навчально-методичний посібник для студентів і аспірантів. Київ, 2008.
16. Філософія: терміни і поняття: Навчальний енциклопедичний словник / Під редакцією В.Л. Петрушенка. Львів. «Новий Світ-2000», 2020. 506 с. 19.
17. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. Л. В. Губерського. Харків. Фоліо, 2013. - 510 с.
18. Федів Ю.О., Мозгова Н.Г. Історія української філософії. Київ. 2011. 164 с.
19. Філософський енциклопедичний словник. Київ. 2002. 742 с.
20. Chornomordenko, D., Taran, G., Navronenko, V., Astremska, I., & Parfilova, S. (2023). Innovations in the field of education in the context of improving the personnel incentive system. *Revista Eduweb*, 17(3), 195-201. *Revista de Tecnología de Información y Comunicación en Educación* • Volumen 17, N° 3. Julio-septiembre 2023.